

SLOVINSKÝ OBČASNÍK

3

Ročník II.

September 2006

Nepredajné

So začiatkom školského roka sa Vám do rúk dostáva tretie číslo druhého ročníka Slovinského občasnika. Keďže ďalšie číslo Slovinského občasnika vyjde až po komunálnych voľbách, dovoľte mi malú bilanciu a stručné zhodnotenie.

Začiatok školského roka privítali naši žiaci vo vynovenej škole. Počas prázdnin, keď všetci žiaci oddychovali a zbierali nové sily do ďalšieho školského roka, škola zmenila svoju vonkajšiu fasádu a prešla rekonštrukčnými prácami. Došlo k vybudovaniu novej plynovej kotolne a plynovej prípojky, všetky staré netesniace okná a dvere sa vymenili za nové plastové, čo viedlo nielen k spríjemneniu prostredia ale hlavne k zníženiu energetickej náročnosti vykurovania. Celková hodnota rekonštrukčných prác je 7 miliónov korún. Táto veľká investícia je darčekom k 50tému výročiu jej existencie.

Okrem základnej školy sa nám podarilo znížiť energetickú náročnosť a tým aj ušetriť finančné prostriedky výmenou starých energeticky náročných lúčov za nové úsporné svetidlá.

Aj občania v miestnej časti „Zakut“ sa po mnohých rokoch dočkali novej asfaltovej cesty. V minulom a tomto roku sa opravili miestne komunikácie v celkovej dĺžke cca 4,5 km s finančným nákladom cca 8 miliónov korún. Vzhľadom na vysokú finančnú úroveň nebolo možné pokračovať ďalej, aj keď ešte nie sú opravené všetky miestne komunikácie v obci.

VÁŽENÍ OBČANIA

Okrem týchto veľkých investičných akcií, sa nám podarilo vybudovať dva nové autobusové zástavky, oploť areálu materskej školy, opravu podmytého mosta v Poráčskej doline, spadnutej lávky cez

potok v časti Kolónia, opravy časti brehov miestnych potokov po povodniach v roku 2004 a 2006. Z neinvestičných projektov bol spracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Sloviniky, v súčasnosti sa pracuje na Územnom pláne obce Sloviniky. Tieto dokumenty sú potrebné pre ďalší strategický rozvoj obce, ako aj na čerpanie finančných

prostriedkov z Fondov Európskej únie.

Ďalším, ešte neukončeným projektom ktorý prispieje k rozvoju cestovného ruchu je projekt „Galmus“. Tento projekt sprístupní turistom sieť značených peších turistických trás, cyklotrás a lyžiarskych bežeckých trás.

Na realizáciu čaká už spracovaný projekt na úpravu stredného cintorína.

V obci sa nezastavil ani kultúrny život, čoho dôkazom sú každoročne sa konajúce podujatia ako je Titilombom, Mikuláš, stretnutie jubilantov v mesiaci úcty k starším ako aj tohtoročné vystúpenie rusínskeho divadla Alexandra Duchnoviča.

Aj napriek veľkej snahe sa nepodarilo priviesť Povodie Hornádu a Bodvy ako vlastníka a správcu vodných tokov v obci k realizácii protipovodňových opatrení a úprave vodných tokov.

Uplnulé obdobie bolo aj obdobím veľkých zmien v kompetenciách obce. Pod správou obce prešlo školstvo, či už základná škola ako prenesená kompetencia od štátu, alebo materská škola ako originálna kompetencia. Obce sa stali aj stavebnými úradmi a taktiež poskytovateľmi sociálnej kompetencie – opatrovateľskej služby.

Vážení spoluobčania, dovoľte mi popriať Vám do prichádzajúcej jesene veľa pokojných a slnečných dní.

Michal Pačan, starosta obce

Ubehli tri mesiace a je tu znovu Slovinický občasník a s ním aj moje parodovanie spoločenských, politických a iných udalostí.

Na dobré či horšie známky vašich ratolestí ste už zabudli.

Prázdniny a dovolenky sú už tiež minulosťou. Trochu ste si oddýchli, čo to okolo svojich „hniezd“ porobili, niektorí (ti čo na to mali) sa radšej vydali za teplom, morom a exotikou. Tohtoročné leto teplo chytivým veľmi neprialo. Aj hubárske boli iba dva, tri týždne.

Školáci už pilne zarezávajú. Ti starší ponachádzali svoje tašky a ti najmenší vyparadení s novúčičkami vecami, začali svoju dlhú púť za vedomosťami. A verte oplatiť sa dať deťom tie najlepšie vedomosti, aby sa v živote mali raz dobre. Čo o vravíte? Že radšej peniaze a majetky? Ale to je už o inom.

Naši žiaci nastúpili do vynovenej školy. Keď sa chce, tak sa dá. Pravda pán starosta. Radšej deťom, ako na Markízu!

Ficovci našartovali svoju štvorročnú púť. Kde čo slúbili, tak to musia plniť. Vybavili nám aj peknú jeseň, aj keď to nemali vo svojom volebnom programe. Slotovci vyvolali „pozdvížení“ a Belovcom je asi ľúto

TO JE MÔJ NÁZOR

za stratenými pozíciami. „Európsko – Bruselský“, kričia už dopredu. Všetci zabúdajú, že sme o niečo starší. Žeby aj rozumnejší? Píše sa rok 2006.

Mečiarovci zase vyvolávajú duchov. Chcú rehabilitovať bývalého najvyššieho SIS. Je pravda, že mu z 12 „chyb“ nenašli ani jednu. To sa môže stať iba u nás v krajine so svetovými právnikmi „Zupperom“ a „Slovákovou“. Raz sa však otvoria archívy pravdy. Benzin nám lacnie a lacnie a nie a nie sa zastaviť. Vláda si myslí, že to ona. Veď dobre. Uvidíme čo plyn, elektrina a voda.

SNP si Ficovci pripomenuli dôstojnejšie, to už z podstaty. Veď všetci normálni majú srdce vľavo.

V 4 sa mori v problémoch. Česi šaškovali s vládou, až kým u nás nevyhrali 3:0. Ozaj, Galis ešte sedí na reprezentačnej stoličke, keď už stihol obsadiť ďalšie tri? Aj benifický zápas musí vyzeráť inak ako ten kvalifikačný.

Polski bratia „Kačkovskí“ sa začínajú prejavovať, ktoré dokedy to vydržia a Poliaci s nimi.

Maďari to už nevydržali a vyšli do ulíc, našťastie bez tankov. Klamať sa nikdy neoplatí, musíte si dobre

pamätať, čo ste komu hovorili. Jeden z nich nás tu prišiel provokovať. Nech si protestuje doma a zisťuje, kto viac klame, najväčší „ÚR“ (čítaj pán), alebo „Kisasony“ (čítaj slečna) z Nitrianskej univerzity. A Vy, koľko EUR miniete pri jednom nákupe vo Viedni? Že radšej idete do Targu a Leluchova. Kuracie stehná po 40? A aj to za naše. No nie všetci sme „Monsterovci“.

O sviatok Dňa ústavy máme predĺžený víkend, ale koľký z nás ju čítali?

Pápež spôsobil veľký „tresk“. Moslimovia vedia čítať asi aj medzi riadkami, lebo mnohým stačilo jeho vysvetlenie.

Komunálne voľby sa blížia. Toto volebné obdobie akosi rýchlo ubehlo. Ani sa nestihlo urobiť všetko čo sa chcelo. A ozaj! Čo sa hovorí po dedine? Kto sa chystá kandidovať za poslanca či starostu? Všetko po starom? Alebo niekto s ambíciami, či ružovými okuliarmi? Volebný môže byť každý občan s trvalým pobytom v obci Sloviniky, ktorý dosiahol vek 18 rokov na poslanca a 25 rokov na starostu obce.

To je môj názor.

A aký máte Vy?

J.-gel

Milujem život, som doňho vášnivo zamilovaný a budem mať česť mu to dokázať. (M. Gorkij)

OBEČNÝ ÚRAD INFORMUJE

UZNESENIE č. 3/2006

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Slovíčkach konaného dňa 27.9.2006

OBEČNÉ ZASTUPITEĽSTVO:

A./ Berie na vedomie:

- 1.) Správu zástupcu starostu obce pána Ladislava Fryca o plnení uznesenia č.2/2006 zo dňa 12.4.2006
- 2.) Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti MŠ, pláne práce a prevádzkový poriadok MŠ
- 3.) Správu starostu obce o rekonštrukcii Základnej školy

B./ Schvaľuje:

- 1.) Jeden volebný obvod a dva okrsky pre komunálne voľby 2.12.2006 a 9 poslancov pre nové volebné obdobie.
- 2.) Preplatenie autobusu na trati Slovíčky – Spišská Nová Ves a späť pre členov súboru Slovíčka a občanov obce na prezentácii projektu „Rusini na Spiši“ v budove kinosály v Spišskej Novej Vsi.

- 3.) Opravu ciest drfou na Banskej osade.

- 4.) Preplatenie autobusu pre účastníkov osláv 50 rokov činnosti ZŠ na trati Slovíčky – Krompachy a späť.
- 5.) Schvaľuje preplatiť školenie 3 projektantov v sume 6-tisíc Sk pre občianske združenie právnických osôb – Obecný úrad, Pravoslávna cirkev a Gréckokatolícka cirkev.

T – október
Z – prac. učtárne
T – november
Z – prac. učtárne

T – november
Z – prac. učtárne

C./ Ukladá:

- 1.) Komisii obecného zastupiteľstva priamo v domácnosti zistiť opodstatnenosť žiadosti pre opatrovateľskú službu u žiadateľov: Štefan Novotný Slovíčky č.291, Mária Žofčinová Slovíčky č.57, Helena Uhrinová Slovíčky č.293, Adela Karkošáková Slovíčky č.18.

T – október 2006
Z – prac. učtárne

D./ Doporučuje:

- 1.) Pani Helene Vysockej, Slovíčky č.42, aby žiadosť o sociálnu výpomoc si podala na Úrade práce a sociálnych vecí v Krompachoch, pretože Obecný úrad nemá vytvorený fond vo svojom finančnom rozpočte.

Michal Pačan
starosta obce v.r.

KOMUNÁLNE VOĽBY

Štyri roky ubehli. Nové komunálne voľby sa blížia. NR SR vypísala komunálne voľby v roku 2006 na primátorov (starostov) a poslancov mestských (obecných) zastupiteľstiev na 2. decembra 2006. Ponúkame Vám niekoľko najdôležitejších informácií.

Aj pre nasledujúce komunálne voľby bude v našej obci 1 volebný obvod čo znamená, že vo volebných okrskoch sa budú voliť všetci kandidáti na poslancov obecného zastupiteľstva ako aj starosta.

Podľa počtu voličov budú v našej obci tak ako doposiaľ 2 volebné okrsky.

Volebný okrsk č.1 bude vo volebnej miestnosti v kultúrnom dome.

Volebný okrsk č. 2 bude vo volebnej miestnosti osvetovej besedy.

Pre najbližšie komunálne voľby bol obecným zastupiteľstvom schválený počet poslancov 9.

Volebné miestnosti budú otvorené 2. decembra 2006 od 7.00 – do 20.00 hod.

Kandidátne listiny na poslancov obecného zastupiteľstva ako aj starostu obce podávajú politické strany a koalície prostredníctvom svojho splnomocnenca a nezávislí kandidáti, v dvoch rovnopisoch zapisovateľke miestnej volebnej komisie Ing. Anne Krajiňákové do 8. decembra do 24.00 hod. na obecnom úrade. Súčasťou kandidátnej listiny nezávislého kandidáta je petícia podpísaná v našej obci 100 voličmi, ktorí podporujú jeho kandidatúru.

teľstva ako aj starostu obce podávajú politické strany a prípadné koalície.

Za poslancu obecného zastupiteľstva ako aj starostu obce môžu kandidovať aj nezávislí kandidáti. Kandidát na poslancu obecného zastupiteľstva musí mať trvalý pobyt v našej obci a dosiahnuť najneskôr v deň volieb 18 rokov. Kandidát na starostu obce musí mať v obci trvalý pobyt a najneskôr v deň volieb dosiahnuť vek 25 rokov. Na poslancu obecného zastupiteľstva môže kandidovať aj kandidát na starostu obce. Kandidátne listiny na poslancov obecného zastupiteľstva ako aj na starostu obce podávajú politické strany a koalície prostredníctvom svojho splnomocnenca a nezávislí kandidáti, v dvoch rovnopisoch zapisovateľke miestnej volebnej komisie Ing. Anne Krajiňákové do 8. decembra do 24.00 hod. na obecnom úrade. Súčasťou kandidátnej listiny nezávislého kandidáta je petícia podpísaná v našej obci 100 voličmi, ktorí podporujú jeho kandidatúru.

K 1. 10. 2006 je v našej obci 1839 občanov a 1432 voličov.

J.-gel

NEZABÚDAME — SNP

Aj v našej obci sme si pripomenuli 62. výročie SNP. Pri pamätníku padlých, za účasti predstaviteľov obce a občanov obce bola d. o. Petrom KAČMÁROM a d. o. Vladimírom VARGOM obetovaná spoločná PANYCHÍDA za padlých občanov našej obce.

Vo svojom príhovore pán Peter LUČANSKÝ zdôraznil význam SNP a jeho odkaz ďalším generáciám. Vzdal hold padlým obetiam, občanom našej obce a pripomenul mladé a strednej generácii, aby ani do budúcnosti nezabúdali na hrdinov, ktorí za náš mierový a šťastný život obetovali to najcennejšie, prevažne mladé životy.

Nezabúdame.

Nezabudneme.

Ing. A. K.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

**Za obdobie mesiacov
júl, august, september**

**SRDEČNE BLAHOŽELÁME
NAŠIM JUBILANTOM**

• 85 – roční:

Štefan Dejmut
Mária Karoľová
Štefan Novotný
Alžbeta Vojteková

• 80 – roční:

Helena Breznayová
Anna Čechovičová
Mária Dejmutová
Anna Kertéssová
Juliana Lacková
Mária Perháčová

• 75 – roční:

Helena Čarná
Jozef Čečot
Helena Fottová
Štefan Kopnický
Helena Magerková
Jozef Ontko

• 70 – roční:

Jozef Bikár
Helena Bukóciová
Mária Horváthová
Emil Nunhart
Ladislav Schmidt
František Tomaško
Mária Vojačeková

• 65 – roční:

Anna Ďorková
Matej Nemčík
Anna Nemčíková
Anna Pačanová
Valentín Stahovec

• 60 – roční:

Michal Perháč
Michal Šimko

DO MANŽELSTVA VSTÚPILI

Marián Tulej – Iveta Dudová
Peter Sater – Ľubica Valenčíková
Branislav Berthoty – Zuzana Kovalčíková
Marek Ševčík, Ing. – Zuzana Lučanská
Jozef Pacun – Martina Mnichová

NARODILI SA

Joshua Richard Inwards
Sofia Kačmárová
Sára Poláková
Boris Kendra

ROZLÚČILI SME SA

Ján Ivančo – 1923 – 2006
Juraj Hudák – 1938 – 2006
Margita Lacková – 1930 – 2006
Anna Stajsková – 1940 – 2006
Helena Johanidesová – 1920 – 2006
František Balog – 1932 – 2006

Z HISTÓRIE ŠKOLSTVA V SLOVINKÁCH

Z HISTÓRIE ŠKOLSTVA V SLOVINKÁCH – pokračovanie

V júnovom čísle SLOVINSKÉHO OBČASNÍKA sme Vás oboznámili z dostupných školských kroník s históriou školstva v našej obci, ktorá započala v roku 1897.

Školský rok 1924/25 sa začal 1. septembrom s počtom zapísaných žiakov 105 a s počtom dvoch tried. V tomto školskom roku odchádza na vlastnú žiadosť správca školy Anton Bouška a novým správcom sa stáva doterajší učiteľ Július Graban. U žiakov pretrvávajú zlé zdravotné stavy pre nedostatok ošatenia, prepukne nemoc osýpkou, v obci stále prevláda nezamestnanosť.

Nariadením ministerstva zdravotníctva sa na škole prevádzkujú lekárske prehliadky. Správca školy pozorujú domácu výchovu detí a pomery v rodine, uskutočňuje prednášku na tému „Výchova telesne a duševne zdravých dieťať“. Prednáška mala úspech a deti začali chodiť do školy čisto a načas. Školská budova, vystavaná asi pred 46 rokmi je v zlom stave. Okresný úrad v Gelnici nariadil prehliadku, výsledkom ktorej bol návrh na výstavbu novej štvortriednej ľudovej školy.

Z roka na rok sa zvyšuje počet zapísaných žiakov. V šk. roku 1929/30 je zapísaných 173 detí a tak správca školy žiada o povolenie tretej triedy. Žiadosť sa vyhovuje. V januári 1930 prichádza nový správca školy Miloslav Podhorský s manželkou Ruženou, ktorá tiež bude vyučovať na tunajšej škole.

V šk. roku 1930/31 miestna grécko-kat. ľudová škola žiada, aby žiaci do nej zapísaní boli priradení štátnej ľudovej škole, pretože cirkevná nebola doposiaľ obsadená a žiaci by už boli tretí rok bez vyučovania. Po dodatočnom zápise mala tunajšia škola 316 žiakov. Prichádzajú ďalšie dve učiteľské sily. Na škole sa navčievalo divadlo, ktoré hrali učiteľ aj deti. Zo zisku z predstavenia je pre chudobné deti zakúpené ošatenie, topánky ap. Predstavenia sa konajú hlavne v zimných mesiacoch.

V šk. roku 1931/32 je zapísaných 351 žiakov, rozdelených do 6 tried. K štyrom učiteľskými silám pribudli tri nové. Budova školy je stále v zlom stave. Správca školy pri návšteve v Bratislave na referáte zistil nemilú skutočnosť, že spisy ohľadom školy sa na referáte vôbec nenachádzajú, pričom komisár z okresného úradu v Gelnici, mu po mnohých intervenciách tvrdil, že všetky spisy týkajúce sa stavby školy boli odoslané do Bratislavy.

Správca preto navštívi Gelnicu a všetky spisy nájde uložené v archíve. Behom troch dní dá veci do poriadku a od tej chvíle vidieť, že táto záležitosť nespí.

Práca v miestnych baniach bola zastavená, nastala veľká bieda. Učiteľia pomáhajú ako sa dá no napriek ich snahe pomôcť, dostane sa im hrubých urážok. Čo sa týka dochádzky najlepšia bola u najchudobnejších. Tunajší ľud potrebuje veľa výchovy a vzdelania. 15.03.1932 začala fungovať pri tunajšej škole „mliečna akcia“, predsedom ktorej bol tunajší grécko – kat. farár. Vo vyučovacích dňoch dostávalo 138 detí po 1 l teplého mlieka a 10kg chleba. Išlo o pomoc hladujúcim deťom, zvlášť deťom baníckym. Drevená školská budova a grécko-kat. škola sú z bezpečnostných dôvodov zatvorené. Pre školu komisia v ten istý deň našla tri učebne na Kolónii – dva v Kaštieli a jednu v Provizoriáte.

Dňom 1. septembra 1932 začalo učiť 5 učiteľských síl v 10 triedach s počtom 387 žiakov. V prítomnej dobe je štátna ľudová škola umiestnená v 4 rôznych budovách, čo je dosť náročné pre učiteľský zbor. V rokoch 1933/34 je zmiernená nezamestnanosť, pracuje sa na výstavbe železničnej trate Červená skala – Margecany, aj o práci v baniach prichádzajú polepšujúce správy, jedná sa o stavbu medenej huty.

Školský rok 1934/35 – zapísaný rekordný počet žiakov – 405. V tejto dobe prevládajú choroby ako je šarlach, čierny kašeľ a brušný týfus. V roku 1937 začína oprava miestnych baní a závodov. Novým majiteľom je Banská a hutná spol. v Prahe. Obyvateľstvo celého kraja vidí veľkú nádej na lepší život, ale skutočnosť, že o bane je záujem na základe veľkého vojnového zbrojenia v celom svete, túto radosť trochu kalí.

Učiteľský zbor sa neustále mení. Noví učiteľia vidia tunajšie pomery a postoj občanov ku škole, chcú zutekať.

Po dlhej dobe sa na škole koná lampiónový sprievod za doprovodu miestnej baníckej hudby. Na škole sa každoročne konajú oslavy rôzneho charakteru, ktoré sa tradične začínajú bohoslužbou v tunajšom kostole za prítomnosti žiakov, učiteľov a občanov. Samozrejmosťou je aj vyučovanie náboženstva. (grécko-kat., rímsko-kat. a evanjelického).

Šk. rok 1938/39 začína s 10 učiteľskými silami. V tomto roku je vyhlásená mobilizácia, ktorá zasiahla aj troch členov učiteľského zboru. Odchádza správca školy M. Podhorský s manželkou, aj niektorí iní učiteľia a to podľa zákona, pretože boli českými občanmi.

Miesto správcu preberá najstarší člen učiteľského zboru Eugen Bañas.

14.03.1939 je vyhlásený Deň slovenskej samostatnosti.

V rokoch 1939/40 sú niektorí učiteľia povolaní do zbrane, aby nastúpili do radov slovenskej armády. Na tunajšej škole je usporiadaný kurz slovenských dejín, pripravujú sa prednášky z ústavy slovenskej republiky, životopisy významných slovenských dejateľov, s významom zasiahť aspoň malé zrnko osvetly medzi tunajší ľud. Rok 1940/41 – miestne závody na meď, ktoré prenajímali pre tunajšiu školu 4 učebne a vedľajšie miestnosti v troch rôznych budovách, pripravili budovu „Provizoriát“, kde sa nachádzali 4 učebne, zborovňa a kabinet v jednej budove.

V roku 1942/43 na základe zákona bola doterajšia štátna ľudová škola v Nižných Slovinciach pretvorená na:

1. Grécko – katolícku ľudovú školu
2. Rímsko – katolícku ľudovú školu

Koncom školského roku sú opäť zlúčené na spoločnú grécko a rímsko katolícku ľudovú školu.

Ministerstvom školstva a národnej osvetly je nariadené používanie jednotných tvarov písma. Učiteľský zbor je neustále menený, čo neprospeje riadnemu chodu vyučovania a prospechu žiactva. Stavba novej školskej budovy je stále neuskutočnená, hoci pozemok je zakúpený a plány hotové.

1. januára 1944 sú Nižné a Vyšné Slovincy zlúčené v jeden celok, jednu obec s názvom Slovincy (2083 obyv.)

Šk. rok 1944/45 v dôsledku mimoriadnych vojnových udalostí je vyučovanie prerušené, z dôvodu možných pouličných bojov, aby neboli ohrozené životy detí,

keďže škola bola v blízkosti závodov slúžiacich vojnovému priemyslu. Preto sa v škole začalo učiť až 15. novembra 1944. Približovaním sa frontu, zhoršujú sa pomery, čo pocíti aj škola, z ktorej sa stanú sklady a ubytovacie miestnosti poľných pekární. Vyučovanie je pozastavené. Po dlhej prestávke sa začne učiť až 15. 3. 1945.

V šk. roku 1945/46 všetky bývalé cirkevné školy boli poštátnené s názvom „štátna ľudová škola“. Počet žiakov sa zmenšil v dôsledku odchodu viacerých rodín do nemeckých obcí ako je Švedlár a Mníšek nad Hnilcom. Na školu prišla správa, že v bojoch padol učiteľ Ján Ondrejčák, ktorý pôsobil na tunajšej škole od

roku 1940.

V šk. roku 1946/47 preberá funkciu riaditeľa školy Pavol Hutýra, ktorý pôsobil iba jedno školské obdobie. Od 1. sept. 1947 bol menovaný za nového riaditeľa Ferdinand Groh.

Rok 1949/50 3., 4. a 5. apríla bola prevedená pod vedením riaditeľa školy Ferdinanda Groha anketa o novostavbu školy. Záväzky spolupráce od obyvateľov sú 100%. Taktiež 3. apríla 1950 začal riadne premávať na linke Slovincy – Krompachy – Široké autobus, ktorý premával denne 7 krát.

Rok 1954/55 – november, učiteľia pomáhajú pri výkope základov na OSŠ v Slovinciach. (Osemročná stredná škola). Konečne sa po dlhoročnom snažení buduje nová škola.

Rok 1956/57 – 1. septembra žiaci prvý raz zasadli do školských lavíc v novej školskej budove.

Z dostupných školských kroník spracovala Lucia Frycová

UZÁVIERKA NAJBĽIŽŠIEHO ČÍSLA JE 10. DECEMBRA 2006

Slovinský občasník • Vydáva: Obec Slovincy • Adresa administrácie: Obecný úrad Slovincy č. 30 • Redakčná rada: Michal Pačan, Ing. Anna Krajňáková, Gabriela Kopnická, Mgr. Mária Mnichová • Redaktor: Ing. Jozef Fajgel • Vydanie: v roku 2006 - 4x • Náklad: 550 ks • Príspevky: Zasielajte na adresu administrácie • Vydávanie povolené: Ministerstvom kultúry SR • Registračné číslo: RP-110/2005 • Tlač: Tlačiareň Sedlák s.r.o. • Grafika: Lucian Cmorej – ABC studio, Sp. N. Ves • Redakčná rada si vyhradzuje právo úpravy a krátenia príspevkov. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam.

TITILOMBOM 2006

„Už se brižky zelenajú, titilombom, titilombom, už se dítky vydávajú, titilombom...“

Touto a inými pesničkami začínal aj XII. ročník folklórnych slávností TITILOMBOM. Znovu priniesol so sebou závan histórie, kultúrneho odkazu našich predkov, no i radosť z pohybu a dobrú zábavu pre všetkých divákov, ktorých rok od roku, zdá sa, pribúda. Napriek problémom s účinkujúcimi, ktorí nám na poslednú chvíľu odriekli účasť, podarilo sa nám skĺbiť a vytvoriť scenár, ktorý zaujal mladých i starých. Vystúpila domáca folklórna skupina Slovinca, zahabiť sa nedala ani mládež zo Slovinočky. Skupina Kalina z Kolinoviec pobavila a rozveselila divákov svojou scénkou i pesničkami. Dobrú náladu pomáhala udržiavať krásnymi piesňami skupina Javorina z Torsiek. V programe dominoval folklórny súbor Dúbrava z Prešova, ktorý svojimi rezkými tancami a piesňami znova raz ukázal čaro folklóru na východe

Slovenska. Jeho vystúpenie a samotná existencia takých a jemu podobných súborov je zárukou toho, že kým budú v súboroch vystupovať takinadani a zaniatení mladí ľudia, folklór má veľkú šancu na pre-

žitie a na dlhoročné prezentovanie krásnych a bohatých tradícií.

Folklórne slávnosti však neboli len o folklóre. Kto vysmádol, mohol sa občerstviť pri stánkoch, kto vyhľadol, určite mu dobre padol čerstvo uvarený kotlíkový guláš. Najväčšou atrakciou pre deti bola však nafukovacia žirafa, ktorá im dávala možnosť dochutiť sa vyblázniť. Aj po šiestich hodinách prevádzky bol problém detí z nej dostať. Malí aj veľkí zas netrepežlivo čakali na losovanie tomboľ, ktorá tento rok

pozostávala z menej, ale zato hodnotnejších, cien. Vďaka sponzorom sa nám podarilo zakúpiť mikrovlnku, žehličku, mini vysávač, rádio, mlynček, hodiny a mnoho ďalších užitočných vecí. Tombolou sa však deň nekončil. Zábava pokračovala ľudovou veselnicou a ľudia sa nedali odradiť ani dažďom a pokračovali v prezentovaní ľudových ale aj moderných tancov, tentoraz na „placi“ pod pódiom amfiteátra. Napriek tomu, že to bol zaujímavý deň, ubehol veľmi rýchlo. Podujatie dopadlo podľa našich predstáv. Ľudia sa bavili, z vystúpenia si odniesli určite krásny umelecký zážitok, poniektorí aj vecnú cenu. A my, organizátori, sme si odniesli dobrý pocit, že sa oplatí robiť podobné podujatia, pretože sú pre našich občanov a pre ich kultúrny život veľkým prínosom a obohatením. Už teraz sa tešíme na budúci ročník!

Ing. Anna Krajňáková

50 ROKOV ZÁKLADNEJ ŠKOLY V SLOVINKÁCH

V októbri tohto roku si naša škola v Slovinkách pripomenie 50. výročie svojho účinkovania v novej budove. Na túto slávnosť sa pripravuje už od začiatku prázdnin, kedy sa začala odievať do vynoveného šatu. Za pomoci obecného úradu po získaní finančných prostriedkov z Európskeho fondu sa vykonala výmena okien, úprava fasády, oprava dažďových žlabov a zvodov, zateplenie povaly, zrealizovala sa plynová prípojka, ako aj dve plynové kotolne. Jedna samostatná pre telocvičňu. Pri ukončovacích prácach podali pomocnú ruku aj rodičia, za čo im touto cestou ďakujeme. Okrem výzdoby školy žiaci pripravujú so svojimi učiteľkami aj slávnostnú akadémiu pre pozvaných bývalých učiteľov, spozorov, rodičov a

priateľov školy ako aj hosti z krajského školského úradu.

V rámci osláv budú vystavené práce žiakov, súčasne aj historické fotografie, historické učebné pomôcky, či kroje.

Počas akadémie vystúpia žiaci s bohatým programom – scénkami, spevom, tancami, hovoreným slovom, pohybom a nápaditým oblečením.

Aj keď škola oslavuje 50. výročie, história školstva v obci siaha do roku 1897, keď sa 1. septembra začalo vyučovať. Vedením školy bol poverený Koloman Zimmányi.

1. septembra 1956 žiaci po prvýkrát zasadli do školských lavíc v novej školskej budove.

Riaditeľom školy v tom čase bol Július Kredatus a jeho zástupcom sa stal Milan Cvengroš. Ten sa po riadení Jozefa Cirbusa stáva významnou osobnosťou pedagogického pôsobenia v obci, zapísanou v pamäti mnohých generácií. V súčasnosti je riaditeľkou pani Mgr. Jana Kolárová, ktorá na tejto škole pôsobí už 32 rokov.

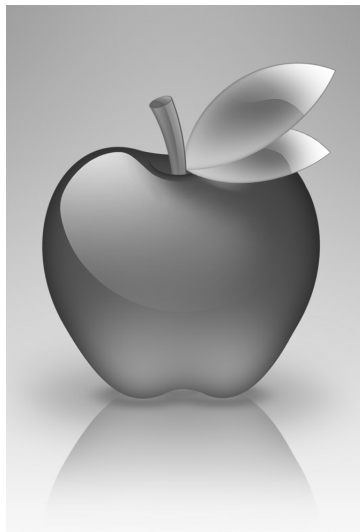
Všetci veríme, že táto naša škola bude ešte veľa rokov vzdelávať a vychovávať ďalšie generácie mladých ľudí. K tomu jej želáme obetavých učiteľov, usilovných žiakov, štedrých sponzorov, uznávaných rodičov a všetko, všetko najlepšie.

Mgr. Karolína Stehlíková

RECEPTÁR

Aj v dnešnom čísle Vám ponúkame recept na zaujímavý koláč z ovocia dostupného každej gazdinke po celý rok.

JABLKOVÉ REZY

5 vajec, 180g kryštálového cukru, 180g polohrubej múky, 1 vrecúška prášku do pečiva, 5 PL teplej vody.

Plnka I: 900g očistených postrúhaných jablák, 2 vrecúška vanilkového cukru, mletá škorica, citrónová kôra.

Plnka II: 200g kryštálového cukru, 0,4l mlieka, 1,5 balíka zlatý klas, 200g Hery.

Suchý plech vyložíme papierom na pečenie a rozložíme naň postrúhané jablká. Žltky s cukrom vymiešame na hustý krém, pridáme vodu, múku s práškom do pečiva a sneh. Cesto rozotrieme na jablkovú hmotu a upečieme. Upečený koláč opatrne prevrátime na dosku, vyklopíme a papier stiahneme.

V troške mlieka pripravíme 1,5 balíka zlatého klasu, 200g cukru dáme roztopiť na karamel, zalejeme zvyšným horúcim mliekom a miešame, kým sa cukor neroztopí. Potom primiešame rozpustený zlatý klas a varíme až do zhutnutia. Hmotu necháme vychladnúť. Do vychladeného pudingu po častiach pridáme Heru. Vymiešanú plnku natrieme na jablkovú vrstvu a povrch posypeme nastrúhanou čokoládou. Po stuhnutí krájame na úhľadné rezy.

Lucia Frycová

ZO ŠPORTU

FUTBAL

Najvyššia okresná futbalová súťaž ročníka 2006/2007 dospelých, ako aj žiakov a dorastencov je v plnom prúde. Po 7. kole je „A“ družstvo dospelých na 12. mieste, keď druhé víťazstvo v súťaži zaznamenalo v poslednom domácom zápase proti Spartaku Bystrany v pomere 2:0. Úspešnými strelcami boli Perháč a Poláček.

Naši dorastenci obsadzujú predbežne 13. miesto a žiaci sú žiaľ poslední, keď doposiaľ získali iba bod a v poslednom zápase doma prehrali s Bystranami 0 : 1. Všetci veríme, že naše družstvá si svoje postavenia v tabuľkách do konca súťažného ročníka 2006/2007 zlepšia.

Do konca sezóny naše „A“ družstvo odohrá nasledovné zápasy: vonku: v Markušovciach, Kluknave, Hrabušiciach, Mníšku n. H. doma: s Tepličkou, Poráčom, Gelnicou a Odorinom.

J.-gel

ZDRAVOTNÍCKE OKIENKO

ZÁCHRANKA...

Čo je to vlastne záchranná služba? Pre niekoho len obyčajné slovo, pre iných húkajúca sanitka, no pre mnohých záchrana zdravia a života.

Záchranná služba sa zaoberá problematikou diagnostiky, vyšetrenia a liečenia náhle vzniknutých stavov, ktoré ohrozujú človeka na živote. Poskytuje teda odbornú prvú pomoc.

Prvá pomoc je súbor opatrení, ktoré sa poskytujú postihnutému ešte pred príchodom špecializovanej odbornej pomoci. Je to bezprostredná pomoc poskytnutá zranenej alebo chorej osobe. Nenahradzuje odbornú zdravotnú pomoc, ale je predpokladom jej úspešnosti.

V našom regióne funguje záchranná služba od 1. 1. 2000, ako súčasť anesteziologicko-resuscitačného oddelenia.

1. mája 2006 vznikla v Krompachoch samostatná Záchranná zdravotná služba – Falcká záchranná, ktorá je súčasťou dánskej záchrannej služby. Poskytuje nepretržitú odbornú pomoc ľuďom, u ktorých je ohrozené zdravie alebo život.

Znakom profesionálnej záchrannej zdravotnej služby je šesťramenná modrá hviezda s palicou obkruženou hadom uprostred. A čo symbolizuje tento znak?

BLUE STAR of LIFE (modrá hviezda pre život)

symbol neodkladnej zdravotnej starostlivosti

Šesť ramien modrej hviezdy symbolizuje 6 hlavných princípov záchrannej služby:

1.) **vyhľadávanie** – ranených aj za mimoriadnych okolností

2.) **zodpovednosť** – v každom čase, nepretržite, pre všetkých, ktorí potrebujú nevyhnutnú pomoc pri ohrození svojho života alebo zdravia

3.) **dosiahnuteľnosť** – v každom čase, nepretržite – 24 hodín, na telefónnom čísle 155, 112

4.) **ošetrovanie na mieste** – pri vzniku náhleho ochorenia alebo nehody, pokračovanie v začatej prvej pomoci

5.) **starostlivosť pri transporte** – pokračujúca liečba a ošetrovanie

6.) **prevoz na definitívne ošetrovanie** – do zdravotníckeho zariadenia, ktoré poskytne komplexnú liečbu

Caduceus (okridlená palica – symbol posla bohov Hermesa s hadmi) znamená znak lekárov. Dva hady symbolizujú vedu a umenie.

Aj v Biblii (Genesis, 21:9) je odkaz na palicu s hadom: „Mojžiš podľa toho vyrobil hada z bronzu a položil ho na palicu a tak každý, kto bol uhryznutý hadom, sa na ňu pozrel a uzdravil sa.“

Had a palica sú znaky Aeskulapa (Asclepios), syna Apolóna. Aeskulap sa naučil liečiť od kentaura Cheirona. Zeus najprv Aeskulapa potrestal, neskôr z neho spravil boha.

Palica s hadom sú symbolom liekov (medicíny) a liečenia (zdravia), okridlená palica symbolom mieru. Aeskulap nevedel vyliečiť jedného pacienta a radil sa s hadom, ktorý mu pomohol, preto ho dal na palicu, aby ich oči pri rozhovore a poradách boli v jednej výške. Iný variant vzniku hada na palici hovorí: V staroveku mnohé vojnové poranenia hnislí a boli znečistené červami. Červy sa vyberali tak, že sa namotávali na drievko. Bolo umením vybrať celého červíka z rany bez pretrhnutia. Šikovný liečiteľ si preto počet úspešných zákrokov zverejňoval umiestnením červíkov na paličkách nad vchodom svojho obydľia.

Ak po vzniku úrazu alebo náhleho ochorenia nie je poskytnutá základná pomoc prvým svedkom nehody, ani najlepšie vybavená sanitka s profesionálnymi záchranármi nezabránia komplikáciám, trvalým následkom alebo aj smrti.

MUDr. Dagmar Pačanová

Riaditeľstvo ZŠ Slovinky vyslovuje poďakovanie rodičom, ktorí pomohli pri upratovaní a maľovaní školy či už finančne alebo svojou prácou a tak prispeli k skrášleniu interiéru tried a školy.

Mgr. Jana Kolářová

NÁBOŽENSKÉ OKIENKO

ŽIVOT V CIRKVI

Zamyslime sa, prosím, drahé sestry a bratia, spoločne nad životom, nad našim životom, nad životom ľudí, ktorý plynie v týchto dňoch, v tomto reálnom čase, kedy sme aj my dostali možnosť slobodne usmerňovať a využívať svoju slobodnú vôľu, rozum i vedomie. Áno, my všetci sme dostali možnosť slobodne sa rozhodnúť, ktorou cestou života sa vyberieme a budeme po nej kráčať. A kto sa už raz rozhodol vykročiť, ten vie, že to nie je vôbec ani zďaleka také ľahké. Každý potrebuje radu, inšpiráciu, dôvod rozhodnúť sa pre daný pohnútok, a tak dosiahnuť pozitívny a zmyselný cieľ. Či chceme alebo nie, vždy sa v živote rozhodujeme a kladieme si otázku: „Ako by som to urobil najlepšie?“

Takúto otázku si dávajú ľudia aj dnes. Dávali si ju aj v čase narodenia nášho Spasiteľa Isusa Christa. Christos sa narodil do spoločnosti, ktorá bola v rozklade. Ľudstvo nevedelo ako ďalej. Nemalo zmysel života. Vtelením druhej Božskej Osoby sa ľudstvu zjavila nová pravda o živote, nová skutočná reálna cesta. A hlavne nový život, ktorý priniesol úľavu všetkým a každému. Tak, ako sám povedal: „Ja som cesta i pravda i život“ (Jn 14,6). Každý, kto sa rozhodol žiť v Cirkvi, prijal Svätý Krst a Myropomazanie, vie, čo znamenajú slová: „Pod'ťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení; Ja vám dám odpočinutie! Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som krotký a pokorný v srdci a nájdete si odpočinutie duší, lebo moje jarmo je ľahodné a moje bremä ľahké“ (Mt 11,29–30).

Ak chceme, Christos môže riadiť naše životy.

Ak chceme, tak prijmemo to, čo nám Christos ponúka.

Ak chceme, tak žijeme v Cirkvi.

Často počujeme otázky, čo Cirkev robí, čo Cirkev ponúka. Cirkev ponúka život, večný život a jeho zmysel. Dáva návod, ako to mám urobiť. Počas celého

roka máme možnosť Cirkvi prijímať nádhernú, obdivuhodnú školu života. Stačí, ak sa zamyslime, ako sa nám táto škola ponúka počas bohoslužobného cyklu dňa a sviatkov počas roka, vtedy pochopíme, že takéto dielo nie je len plodom ľudského rozumu, ale má oveľa dokonalejší a vyšší zmysel. Preto ak chceme poznať pravdu, je potrebné aktívne sa zapojiť do tohto školského cyklu a nikdy nedovoliť, aby človek neopodstatnene tieto hodiny vynechával. Čo sa stane, ak žiak vynechá jeden mesiac alebo viac v

škole, všetci vieme. A toto sa deje v našom živote. Kresťan sa na živote Cirkvi neúčastňuje, ale v Cirkvi žije. Preto vždy na otázku: „Čo v Cirkvi robíš?“ odpovedá: „Ja v Cirkvi žijem.“ Ak v Cirkvi nežijeme, mnohým veciam nechápeme a nerozumieme. A v dôsledku toho k týmto darom prejavujeme negatívny vzťah.

Pravoslávna Cirkev sa teší priamemu dedičstvu viery sv. Cyrila a Metóda, ktorá je plne identická učeníu Christa, sv. Apoštolov. Tento živý prameň života viery nachádzame práve v Bohoslužobných textoch sviatkov, ktoré sú takisto vyššieho zmyslu Božieho plánu. V teológii sa používa pojem synergizmus, čo znamená spolupráca. Spolupráca človeka s Bohom. A tieto texty, táto škola života, sú dielom chcenia žiť život v spolupráci s Bohom. Vtedy je to dobré, pekné a užitočné. K tomu nám pomáha tento cyklus sviatkov.

Treba si tiež uvedomiť, že sviatky Cirkvi nie sú sviatkami v ponímaní sviatkov svetských, ktoré sú spomienkou na narodenie, sú oslavou rôznych životných udalostí, kde si pripomíname niečo, čo sa vrylo do nášho osobného života. No sviatok Cirkvi je priamym prežívaním skutočnosti. Je to škola, ktorá nás učí o aktuálnych životných postojoch. A toto všetko Cirkev vyjadruje v bohoslužobných textoch, ktoré skutočne, opakujem, vznikli pod inšpiráciou sv. Ducha. Život v Cirkvi začína prijatím sv. Krstu. A kto raz prijal sv. Krst, zjednotil sa s Christom, vstúpil do Cirkvi, ten vždy vyzná: „Ja v Cirkvi žijem!“

Mgr. Peter Kačmár

PREDSTAVUJEME

V tejto rubrike sa snažíme predstaviť zaujímavých našich občanov, ktorí sa venujú svojim koničkom, alebo sa zaoberajú zaujímavou činnosťou prípadne sa inak vymykajú z bežného priestoru a o ktorých ani veľmi veľa nevieme.

V júnovom čísle Slovinského občasnika sme Vám predstavili pani Annu Grabanovú, ktorá sa venuje ušľachtilej činnosti tkáčskej profesii. V samotnom článku došlo k nemilej chybné nepresnosti, k nepochopeniu vysvetlenia snovania, kde sme nepresne uviedli: ...nie každá tkáčka si vie niť aj nasnováť. Aj mne to robila pani Petruňová. Keď sa však pomínula... A tu nastala nesprávna interpretácia za ktorú sa pani Petruňovej touto cestou ospravedľujeme. Želáme jej veľa zdravia a ešte veľa dlhých rokov života v kruhu svojich najbližších.

Pre toto septembrové číslo sme si do tejto našej rubriky vybrali pána Michala Thura, ktorému oheň, žeravý kov, zvuk kladiva a kovadliny učarúval u ž v mladom veku. Tejto zaujímavej a fyzicky náročnej činnosti sa venuje do dnes.

Veľmi ochotne odpovedal na naše otázky a predviedol aj niekoľko svojich zaujímavých výrobkov.

Kedy ste prvý krát privoňali ku kovárskej práci – ku kovadline? V rodine sa tomu niekto venoval?

Bolo to v roku 1983, keď som sa ako 14-ročný učen SOU – strojárského dostal do dielne závodov ťažkého strojárstva v Dubnici nad Váhom. Najprv to boli ľahšie práce ako výroba klieští, kladív, sekáčov a pod. Po nadobudnutí zručnosti a skúsenosti som sa dostal do prevádzky na zápusťkové a lisové kovanie, neskôr do výroby, kde sa vyrábali sekery, vidly, lopaty, ale aj napr. kľukové hriadele pre automobilky. Nie, ani v dávnej minulosti sa takému remeslu nikto z rodiny nevenoval.

Ako vás obohacuje táto práca? (oheň, kov, vlastná fantázia)

Je to moja práca aj koníček. Túto prácu robím rád a s láskou. Každému majstrovi padne dobre, keď sú ľudia s jeho prácou spokojní a vedia to oceniť. Obohacuje ma to o potešenie z toho, keď moja odvedená práca hovorí za mňa.

Je to to pre vás koníček? Čo sa vám najlepšie kuje, drobné veci, ploty, ...?

Každé železo, respektive materiál je iný, o to je moja radosť z vykonanej práce väčšia, keď tomu železu pridem na figel ako mám ním narábať. Pre domácnosti opravujem (robím) sekery, motyky, krompáče, atď., ale aj iné možné poľnohospodárske náradia. Avšak nie je pre mňa nič ťažké urobiť kované zábradlie, svietnik, plot či kovanú bránu.

Kde sa dajú vidieť vaše výrobky?

Chodia za mnou ľudia z celého okolia s rôznymi požiadavkami na prácu. Z tých zaujímavejších je ručne kované zábradlie v Richnave a ručne kovaný plot a brána v Spišských Vlachoch.

Robíte veci z dlhej chvíle? Vedeli by ste sa užiť a založiť si vlastnú dielňu?

O robotu núdzu nemám, dokonca aj do blízkej budúcnosti plánujem otvoriť si vlastnú kovársku dielňu, ktorou sa možno budem aj živiť.

Okrem kovadliny vám učarovala aj iná robota s kovaním? (meď, umelecký drôt)

Každý práci sa treba venovať s láskou, aby bol výsledok taký, aký chceme mať, čo najlepšie.

Ak máte synov majú o tento koníček záujem?

Nie, moji synovia majú záujem skôr o prácu s drevom, elektrinou a počítačom.

Za rozhovor ďakujú
Ing. Jozef Fajgel a Lucia Frycová

